

ספר מי השילוח - חלק ראשון

Mei Hashiloach - Vol I. Genesis - Bereishith - Miketz

*****

It was after the end of two years of days that Pharaoh dreamed...

Years of days hints at the two days of creation in which all the pleasures were created. On the third day, (Tuesday) the pleasures of eating were created, while on the sixth day, (Friday) the pleasures of humanity was created. The Human Being was formed, rooted in the source of Life, in Honor and Elevation, because the human has dominion over everything.

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם. שנתים ימים רומז כי בשני ימים נבראו כל הטובות שבעולם היינו ביום ג' נברא טובת אכילה וביום ו' נברא צורת האדם היינו שורש חיים וכבוד והתנשאות, כי האדם מנושא על כל,

Now, when a person is purified in these two aspects salvation is immediately forthcoming. This is the meaning of the verse, It was after the end of two years of days, meaning when a stop and end is put to the evil in these two, the salvation comes immediately. This is why the Midrash (Genesis Rabbah 89:1) opens this week's Sidra with the quote, (Job 28:3) An end - He puts - to darkness.

God puts a time limit for the world, how many years it has to remain in darkness. And what was the reason the God set a time limit on it? Because so long as the evil desire rules in the world the world remains in darkness and the shadow of death, as it is written, (ibid.) Stone of gloom and death-shadow. But, as soon as the evil desire is uprooted there is no more darkness and death shadow.

וכאשר יזדכך האדם באלו השנים יבא לישועה, וזה פי' ויהי מקץ שנתים ימים היינו כשהיה הסוף וקץ בהרע שיש באלו השני ימים אז מיד תבא הישועה, וע"ז רומז התחלת המדרש בפ' הזאת [בראשית רבא פ"ט א'] (איוב כח:ג) קץ שם לחשך, זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפילה, ומאי טעם קץ שם לחושך שכל זמן שיצר הרע בעולם אופל וצלמות בעולם, דכתיב (שם) אבן אופל וצלמות, נעקר יצר הרע מן העולם אין אופל וצלמות בעולם,

What this means is that as soon as a stop is put to the evil in these two things, then the salvation is immediate.

היינו כשיבא קץ לחושך היינו להרע הנמצא באלו הדברים אז יבא תיכף הישועה.

*****

It was after two years and Pharaoh dreamed...

The reason Joseph had to endure another two years of prison - in addition to the ten years he had already suffered - is this. To begin with it was decreed that he go to prison because he sinned against the ten tribes, his brothers. After going through the testing of his prison term, another two years were added to his sentence corresponding to Joseph himself, and his brother Benjamin.

ויהי מקץ שנתים ימים. הענין שהיה יוסף בבית הסוהר תחילה עשר שנים ואח"כ נתוסף לו עוד שניים, כי תחלה נגזר עליו עשר יען כי חטא נגד עשרה שבטים ואח"כ כאשר נתברר בבית הסוהר אז נתוסף לו עוד שנים נגד עצמו ונגד בנימין,

For that is the measure by which such things are counted. When a man sins against God, he has to be brought - through the process of *Birrurin* - assaying - to the point where the sin will be shown to have been necessary. That process may be painful. Thereafter, when the assaying process is finished and everything is atoned for, the person may have to suffer for putting himself through the process in the first place.

כי כך הוא המדה כאשר יחטא האדם נגד הש"י אז יביאהו ה' לברורים אשר האדם יסבול מהם, ואח"כ כאשר יתברר לטוב ויתכפר אז צריך לסבול מזה עצמו

Why did he need to go through the process, why did he have to put himself in the situation that would subsequently require the painful assaying process? Whatever a person suffers is also the cause of God's suffering, as it is written (Isaiah 63:9) In their suffering is His suffering. That explains why when the person is finished his process of *Birrurin* - proofing, brought on through the sin, only then is there an additional reckoning to be dealt with. He must now go through *Birrurin* - assaying with regard to the pain he has just subjected himself to.

כי למה היה צריך להכניס עצמו בדבר הצריך בירר ויוצרך לסבול מזה כי ממה שהאדם סובל גם כביכול הש"י סובל עמו כי בכל צרתם לו צר [ישעיה ס"ג ט], ולכן כאשר יברר האדם את עצמו כפי חטאו, אז נוסף לזה הבירר צריך לברר את עצמו גם על צערו,

For this is also somewhat sinful. As we see in the Talmud, (Taanit 11a) Why does the Nazir, who foreswore drinking wine, have to bring a sin offering? Because he foreswore wine and thus punished himself.

That's why Joseph was first sentenced to ten years of prison for hurting his ten brothers and only then, after having been assayed in prison like silver purified for all to see, only then was he required to go through the process again to atone for his own pain and the pain of Benjamin. Then, as soon as that was over, he was redeemed immediately

כי גם זה הוא שמץ חטא כמו שמבואר בגמ' [תענית י"א]. אשר חטא שציער את עצמו, לכן בתחילה נגזר על יוסף עשר שנים נגד עשרה אחיו ואח"כ כאשר נתברר בבית הסוהר ככסף צרוף בעליל, אז הוצרך להתברר על צערו ועל צער בנימין אחיו ואחר שבירר גם את זה באלו השתי שנים אז מיד נפדה.

*****

And behold he is standing on the river.

We learn in the Midrash, (Genesis Rabba 89:3) Pharaoh asked Joseph, who sustains whom; do I depend upon my god or my god upon me? Joseph told him, Your god depends upon you, as it is written, And behold he is standing on the river.

What this means is that Pharaoh, after seeing how successful he was in all his endeavors, wanted

to know and achieve a proper understanding of whether his god and his religion rule over him and dictate his thoughts, and - it follows logically therefore - the reason for his success is that everything coming into his mind is prompted by the god who has made the decisions. Or whether he is capable of independent thinking and desire, and that when Pharaoh decides to try something his god is called upon and compelled to make it succeed? Joseph told him that his dream proves the latter - Pharaoh, you sustain your god, and the thoughts and desires first come to you independently and only then is your god forced to come to your assistance.

והנה עומד על היאור, איתא במדרש [בראשית רבה פ"ט ג'] אמר פרעה מי מתקיים על מי אני על אלהי או אלהי עלי, אמר לו אתה על אלהיך שנאמר והנה עומד על היאור, הענין בזה כי פרעה רצה לדעת אחרי ראותו כי כל אשר יחפץ יצליח רצה לעמוד על התבוננת הדבר אם אלהיו ויראתו מושלים עליו ולא יבא למחשבתו שום דבר רק מה שאלהיו ישלח לו לפיכך יצליח, או תחילה יבא למחשבתו ולרצונו לעשות ואח"כ אלהיו וכחו עוזרים לו להצליח, ואמר לו אתה על אלהיך, היינו תחילה יבא למחשבתך ואח"כ הכח המושל עליך יכרח לעזורך,

It is not so with Israel, for Israel is the *Merkava* - Chariot for the *Shechina* and are always only acting on the desire of God.

אבל בישראל אינו כן כי ישראל הם מרכבה לשכינה וכפי רצונו ית' כן יתנהגו

It is only in the future when the world achieves its ultimate purpose that the verse (Job 22:28) "You will decree a saying and it will be fulfilled for you," shall come to pass.

As with Abraham after he had successfully passed the ten trials, and with Isaac and Jacob after they had achieved their perfection, it is written about them (Isaiah 58:14) Then will you delight upon God.

רק לעתיד כיגיעו לתכלית השלמות אז נאמר [איוב כ"ב כ"ח] ותגזור אומר ויקם לך, וכמו אברהם אע"ה אחר נסיון העשירי ויצחק ויעקב כשנשלמו עליהם נאמר [ישעי' נ"ח י"ד] אז תתענג על ה',

This is hinted at in the debate in the Talmud (Shabbat 69b) Whoever is traveling in the wilderness and does not know when the Sabbath day is; R. Huna says he should count six and observe one day, Chiya ba Rav says, observe one day and then count six.

Six working days are an analogy corresponding to the efforts a person puts into his life, while the Sabbath hints at the assistance he gets from God. Now, R. Huna is talking about someone who has achieved his perfection, whose entire heart is always and only drawn after the will of God. Such an one is permitted to act upon his intuition and call upon God to bring it to completion. But so long as a person has not achieved perfection he is required to take the Yoke of Heaven upon himself first, before doing anything. To see to it that God agrees to his act before doing it.

וזה נרמז בגמ' [שבת ס"ט:] המהלך בדרך ואינו יודע מתי שבת רב הונא אמר מונה ששה ימים ומשמר יום אחד, חייא בר רב אומר משמר יום אחד ומונה ששה, כי ששת ימי המעשה הם השתדלות האדם ושבת היינו הסייעתא מהש"י, ור"ה מדבר באדם שנשלם בכל שלבו נמשך אחר רצון הש"י אז מותר לו לעשות השתדלות ואח"כ יבקש מהש"י שיגמור בעדו, אבל בעוד שאין האדם בשלימות אז צריך לקבל עליו עול מלכות שמים קודם כל מעשה ואם יסכים לו הש"י אז יעשה.

*****

Pharaoh had Joseph sent for... They hurried Joseph from the pit.

The Hebrew word for hurry - *Yartz* - is cognate with the word - *Rotzeh* - Desire. That is to say Joseph was completely comfortable with all the events he had undergone. Because God sent great joy into his heart in order that he not hold any resentments against Him.

וישלח פרעה וכו' וירצהו מן הבור. היינו שנתרצה על כל מה שעבר עליו, כי הש"י שלח שמחה בלבו לבל יהיה לו שום תרעומות עליו.

*****

You hear a dream to interpret it.

Because everything that happens in this life is but a dream requiring interpretation. And as it is interpreted, so it actualizes as the person's reality.

תשמע חלום לפתור אתו. היינו כי כל עניני עוה"ז הם כחלום הצריך פתרון וכמו שיפתור לו האדם כן יקום אצלו,

A person who comprehends that everything happening to him is a word from God, that everything lives at the Mouth of God, understands the reason for everything (and can taste the divine in each event) and realizes true Life.

והאדם המבין בכל כי הכל הוא רק מהש"י ורק ממוצא פיו יחיה הכל, זה מבין טעם בכל דבר ומגיע לחיים אמיתיים,

As with bread which provides us with life, the chief life force which comes through the bread is the Word of God in the bread. Whoever eats without understanding this eats as an animal and therefore only takes from the bread the most rudimentary and temporary Life Force.

כמו לחם העיקר המחיה הנמצא בו המוצא פי ה' ומי שאוכל פשוט כבהמה, אינו משיג מהלחם רק חיי עוה"ז,

But one who comprehends that it is the Word of God coming through the bread as nourishment also receives the divine and eternal Life coming through the bread. For bread - *LECHEM* has the same letters *CHALOM* as the word Dream. Bread, like dreams also requires interpretation. And similarly, so do all the pleasures, for bread is a metaphor describing all the pleasures and good things of this world.

והמבין כי מוצא פי ה' הוא המחיה זה ישיג חיי עולם, כי לחם הוא אותיות חלם היינו שצריך פתרון, וכן כל הנאות, כי כל ההנאות והטובות שבעולם נמשלין ללחם.

*****

May *EL-SHADAI* give you mercy...

Rashi explains it thus. May He who said, "Dy - Enough," to His world, say, "Dy - Enough," to

my troubles.

The holy rebbe, the Rebbe Reb Bunim of P'shischa said about this holy Name of God, *Shadai*, that when created, the world kept on expanding and growing until God said, "Dy - Enough." As is written in the Talmud. (Hagigah 14a)

ואל שדי יתן לכם רחמים. פירש"י מי שאמר לעולמו די הוא יאמר לצרתי די. הרב הקדוש מפרשיסחא אמר על שם שדי, כי כשנברא העולם היה מרחיב והולך כמאמר הגמ' [חגיגה י"ד]. עד שאמר הקב"ה די,

The explanation for this is that the creation of the world was meant to reveal God's greatness to all. God said, "Enough," because the world was sufficient for the revelation of God's greatness.

והוא כי עיקר בריאות העולם היה כדי שיוכר גדלותו ית' ולכן אמר די שמזה יוכל להודיע,

This is why Jacob mentions this holy Name here at this juncture. Because God brings pain on a person in order to assay him into recognizing his Creator. So, Jacob mentions this holy Name in the hope that God would say, "Enough," the pain I have already suffered is sufficient for the revelation of everything I need to know.

וזה שהזכיר יעקב כאן זה השם, היינו כי הש"י מביא יסורין על האדם כדי לבררו שיכיר את בוראו, ולכן אמר זה השם הוא שיאמר הש"י די שמזה שעבר עלי הכרתי הכל,

In truth everything the patriarchs underwent was not of their own making, it was only from the divine flow; it was God inspiring them to pray to Him. All of their prayers were timed exactly and serendipitously. For here God had already agreed to say, "Enough," to all Jacob's troubles.

ובאמת כל דברי האבות לא היו מצד עצמם, רק ממה שהשפיע להם הש"י כן התפללו אליו, וכל תפלתם היה בעתו ובזמנו, כי כאן הסכים הש"י לאמר די על כל צרותיו,

We find a parallel with Abraham after the end of the tenth test, the *Akedah*, binding of Isaac, he began praying that God not test him anymore. And that was because his mind and the Mind of God were already in agreement, as God had already decided not to test him anymore.

וכמו כן אברהם אבינו אחר נסיון העשירי התחיל לבקש רחמים מהש"י שלא ינסנו עוד, וזאת היה לפי שהוסכם אז גם דעת הש"י שלא ינסנו עוד.

*****

What can we say? God has revealed your servants' sin.

In the Midrash (Genesis Rabba 92:9) we learn, They said, "If we say we sinned, God knows we did not sin. If we say we have not sinned, God has revealed your servants' sin."

מה נאמר לאדני מה נדבר וכו' האלקים מצא את עון עבדיך. במדרש [רבא צ"ב ט'] אם נאמר לך חטאנו גלוי וידוע שלא חטאנו, ואם נאמר לך שלא חטאנו האלהים מצא את עון עבדיך,

They meant to say that although they were clear that in regard to the crime of which they stood accused, they were completely innocent, it was clear to them that God had brought it about. God orchestrated events in order to point out to them that they had a fault similar to the current crime. The fault was also a theft. They had lied to their father and misled him about the sale of Joseph. (stealing his mind) That was the cause and pretext behind the libel they were now being charged with.

היינו בזה המעשה יודעים אנו בבירר שאין בנו שום שמץ מנהו, רק אחר כי אנה ה' לפנינו מעשה כזה בטח נמצא בנו איזה ענין כדומה. והיא שגנבנו דעת אבינו במכירת יוסף, ומסיבת זה נתעולל עלינו מעשה הלזו.

*****

חלק שני - Vol II.

May God give you Grace.

We learn in the Babylonian Talmud, (Berachoth 33a). Why is the *Havdallah* - Shabbat ending mentioned only in *Chonen HaDa'at* - the (4th) Blessing of Knowledge in the Amidah meditation? R. Joseph says, Because Havdallah - Distinction requires wisdom, therefore it receives mention in the Wisdom Blessing. The Palestinian Talmud (Berachoth 5:2) answers the same question with the phrase, Without knowledge, where is discernment to come from?

אלקים יחנך בני. איתא בגמ' (ברכות ל"ג). הבדלה בחונן הדעת מ"ט א"ר יוסף מתוך שהיא חכמה קבעה בברכת חכמה, ובירושלמי (ברכות פ"ה ה"ב) אם אין דיעה הבדלה מניין.

It is only a composed, self-possessed and tranquil mind that affords its owner the wisdom to distinguish one thing from another. That's why Joseph blessed Benjamin with *Chen* - Grace that is he blessed him with *Chonen HaDa'at* - Blessing of Knowledge in the Amidah meditation

כי הישוב הדעת שיש באדם מלמדתו חכמה להבדיל בין דבר לחבירו, וזה שברכו בחנינה היינו חונן הדעת,

Because the Tribe of Benjamin's characteristic is to plunder genius from the pagans and assimilate their loot into the Jewish People. If he sees something good among them he snatches that good thing from them and brings into Israel, as is explained in Volume I (Vayechi).

כי שבט בנימין מדתו היא לחטוף מהעכו"ם ולהכניס שללם לתוך ישראל. אם רואה בהם דבר טוב חוטף מהם הטובה ומכניסה לישראל, כמו שנתבאר בחלק ראשון (פרשת ויחי)

But if he sees that the good is not safe for the Jewish People he throws it away behind him. This process requires tremendous self-possession. Like someone running down a very steep mountain slope into the valley. He is running very fast and it is almost impossible to stop running half way down. Only someone with extraordinary strength could stop during such a headlong flight and stop halfway.

ואם רואה שהדבר הזה אינו טוב להכניסה לתוך ישראל אזי ישליך הטובה מאחוריו, ולזה צריך ישוב הדעת מאוד. כמו מי שרץ מראש הר משופע לתחתית העמק רץ במהירות מאוד וקשה לפניו לעמוד באמצע, ורק מי שיש לו כח עצום

לעצור מהירתו יש לו כח לעמוד באמצע.

Similarly with the Tribe of Benjamin, they have tremendous self-possession. For even while in the process of selecting and snatching they can take the time to make split those split-second decisions necessary to proper discernment, throwing away, behind them, whatever is deemed unfit to assimilate into Israel.

וכן בזה השבט שיש לו ישוב הדעת בעת שרץ במהירות ללקוט ולחטוף שלל, ואם רואה באמצע שלא טוב זה לפניו משליך מאחוריו.

This is the meaning of the verse in Genesis 49:27, Benjamin is a ravenous wolf. In the morning he devours the prey, in the evening he divides the spoil.

In the morning he devours his prey. He runs to grab everything he can, anything looking like it contains goodness worth the effort of assimilation.

In the evening he divides the spoil. Whatever is good he assimilates and whatever is not good he throws behind him.

And this is why Joseph blessed him with *Chen* - Grace (*Chonen HaDa'at* Blessing of Knowledge in the *Amidah* meditation) he blessed him with the tremendous self-possession and composure to be able to make the right choices and to discern between good and bad.

וזה שכתוב (בראשית מ"ט כ"ז) בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד, היינו שירוץ לחטוף הכל, ולערב יחלק שלל, שמה שיש בו טובה יקח אותו, ומה שאין בו טובה ישלח אחוריו. וזה שברכו יוסף אלקים יחנך בני שיהיה לו דעת ובהירה עצומה מאד להבדיל ולהבחין בין טוב לרע.

*****

(Talmud Shabbat 21b) **What is Chanuka?**

We read (Psalm 119:105) Your word is a candle for my feet, a light to my pathway.

A candle for my feet means that God endowed us with the Torah which provides guidance for every single act a person might do, so that God's dominion over all things becomes obvious from every particular detail.

A light to my pathway suggests that in a more general sense God enlightens us with His dominion over everything, which becomes obvious from all things in general. Because a candle is a particular detail of light, while light is a general thing.

מסכת ברכות דף כ"א:

מאי חנוכה וכו', כתיב [תהלים קי"ט ק"ה] נר לרגלי דבריך ואור לנתיבותי. נר לרגל היינו שהש"י הנחיל ד"ת אשר בכל פרט מעשה יוכר כי מלכות ה' בכל משלה. ואור לנתיבותי היינו שבכלל האיר השי"ת ג"כ הכרה מיוחדת כי המלכות שלו היא, כי נר הוא דבר פרטי, ואור הוא דבר כללי,

Now, as we look at the world God created, we see that in general things are included within one of the following three categories, Universe, Soul and Year.

It is written (ibid 139:16) Your eyes saw my form. In your book they were all written. The days that were ordained. When as yet there were none of them.

There is an alternative reading: Your eyes saw my form. In Your book they were all written. Days were created, and for Him was one of them.

והנה הש"י ברא את עולמו בכלל ונכללים בשלשה כללים, עולם, שנה, נפש, וכתיב [שם קל"ט ט"ז] ימים יצרו ולו\ולא אחד בהם,

Because it was from these generalities that God chose a single aspect, picking on a particular detail to be designated as the vehicle whereby the Light of the revelation of God's dominion be revealed to the world.

היינו כי מן הכללים הללו בחר בפרט בהמובחר שבכל כלל להאיר בהתגלות אור פרטי והכרה במלכותו ית',

In Universe (space) God created Earth, elevating the Land of Israel to be holy above all others in general, (Mishna Kelim 1:6). Jerusalem is sanctified above the Land of Israel, while the 500 cubits square of the Temple Mount are holier than Jerusalem. The courtyard of the Temple and the Sanctuary are still holier. It is there in particular that God commanded the lighting of the Menorah to reveal and symbolize God's dominion over the entire world in general.

והיינו בעולם ברא הקב"ה את עולמו בכלל וארץ ישראל מקודש מכל הארץ [כלים א:ו] וירושלים מקודש מכל א"י והת"ק אמה מקודשין ומקום העזרה וההיכל מקודשין, ושם צוה להדליק את המנורה להאיר הכרה פרטיות במקום הזה,

Year means Time. God created the six working days in general, choosing the seventh, Shabbes day in particular. It also has the commandment to light the Shabbes candles associated with it.

ושנה היינו בזמן, ברא ששת ימי המעשה ובחר בפרט ביום השבת וג"כ נמצא מצות נר של שבת,

Among all Souls in general God chose His people Israel as the particular choice from among all nations. For the moment, before all the *Birurin* - Assaying among the Jewish People is finished, the Tribe of Levi is the chosen detail. From among them God has elevated the priestly family of the Cohens, and from among them the High Priest. The High Priest is also give the specific commandment to light the Menorah.

ובנפשות בחר בפרט בעמו ישראל מכל האומות, ולעת עתה קודם שנגמר הבירור בישראל בחר מהם בשבת לוי ומתוכם הכהנים ומהם הכהן גדול ונתן לו מצוה בפרט להדליק את המנורה,

Now, in the days of the Hasmoneans when God sent them the Light from the future, when the High Priest was also privileged to enjoy *Malkhut* - Sovereignty, which is going to be revealed through Messiah, the Son of David, when the *Birurin* - Sorting will have ended, and the choice will be in the House of David in particular. Then, when the Hasmonean High Priests enjoyed a taste of *Malkhut* - Sovereignty, there was an added revelation of the chosenness of the entire nation, of

ever soul of Israel in particular... (see there)

והנה בימי חשמונאי שהאיר להם הקב"ה מההארה של עתיד שזכה הכהן הגדול למלכות כמו שעתיד להתגלות ע"י משיח בן דוד שיגמור הבירור ואז יהיה הבחירה בשבט יהודה, ואז כאשר זכה חשמונאי למלכות ניתוסף ג"כ אור הכרת בחירת כל נפש מישראל בפרט, עיי"ש עוד באריכות.

*****